

M

Karjala T.l. Kalelan kylä, Myllynummen kivikautinen
asuinpaikka. Tutkinut C. F. Meinander 6. - 8. 6. 1955.

Kertomukseen kuuluu:

Esihist. os. luettelo 13473, 13718,
13773,

kolme karttaa,

9 valokuvaa (18961-69).

Syyskuun 1. päivänä 1954 lähetti Yrjö Johannes Aaltonen (os. Turku, Vanhakartano) Kansallismuseoon kymmenen päivää aikaisemmin Karjalan Kalelan kylässä sijaitsevalta Turun tie- ja vesirakennuspiirin sora-alueelta löydämänsä saviastianpalan, joka lähinnä kuuluu varhaiskampakkeramiikkaan. Pala oli tullut näkyviin sorakuopan vierineestä seinämästä. Samasta löytöpaikasta lähetti Jorma Lehtinen (os. Turku, Nummioja) touku- kuussa 1955 muutaman kivi-iskennäisen ja paikan tutkiminen annettiin allekirjoittaneelle tehtäväksi.

Kävin paikkaa tarkastamassa kesäkuun 2. päivänä 1955 ja suoritin kesäkuun 6. - 8. päivinä kaivauksen paikalla. Apulaisenani oli ylioppilas Torsten Edgren.

Kyseessä olevalle kivikautiselle asuinpaikalle pääsee Mynämäen - Yläneen maantieltä Kalelan kylän pohjoislaidassa itään haarautuvaa ajotietä myöten. N. 100 m maantiestä ajotie ylittää Mynäjoen, joka tällä kohdalla on kapea mutta vuolas puro. Sillasta on matkaa Myllynummelle toista sataa metriä. Nummi on saanut nimensä Mynäjoen vasemman haaran muodostamaan Myllykoskeen rakennetusta myllystä, jonka omistaa Oskar Oiva. Nummi on kruununpuisto ja mäntyä kasvava.

Ennen myllyä tie sivuuttaa kaksi vierekkäin sijaitsevaa isoa hiekkakuoppaa, joista läntinen on alueen alkuperäisen omistajan, Metsähallituksen omistuksessa ja itäinen Tie- ja vesirakennushallituksen hallussa.

En tavannut ensimmäisten löytöjen lähettäjiä eikä niitä tunnettu paikkakunnalla. Arveltiin, että he olivat Tie- ja vesirakennushallituksen automiehiä. Sahanomistaja Ikäloppu Oskar Oiva osoitti kuitenkin paikan, mistä oli kuullut saviastianpalan löytyneen. Se oli keskellä TVH:n sorakuopan pohjoisosaa, josta viime talven aikana oli ajettu runsaasti soraa. Kuopan pohjoislaidassa oli n. 30 m pituudelta savea, joka maanpinnasta ulottui kuopan pohjalle saakka ja joka ilmeisesti on se savi, jonka ensimmäinen löytäjä (Aaltonen) mainitsee antamissaan löytötiedoissa. Tämä paikka vastaa myös Aaltosen antamaa kuvausta, joten ei liene syytä epäillä hänen ilmoitustaan.

Kaivausalue I.

Saviastianpalan 13473 löytökohta oli siis hävitetty mutta kuopan pohjoislaidassa näkyi hiukan kulttuurikerrosta, mikä aiheutti kaivauksen paikalla. Kaivettiin 36 m² (kartta 2). Maaperä oli n. 40 sm syvyyteen saakka melko karkeata, savensekaista soraa, jonka alla oli moreenisavea. Kulttuurikerros oli niinollen hieman vaikeasti todettavissa; E-linjalla sitä oli vielä selvästi, mutta koilliseen kaivetusta ojasta F - I 6 sitä ei enää voinut todeta. Ruudussa E 10 oli epä-säännöllinen kivikasutuma sekä hiiltä (13773:9) mutta muita kiinteitä jätteitä ei tavattu. Löydöksiä oli hyvin vähän ja ainoastaan vuorilaji- sekä kvartsi-iskennäisiä (13773:1-9).

Kaivausalue I sijaitsee 52.77 - 50.70 m y.m.p. Kulttuurikerroksen alin varmasti todettu osa on 51.40 m y.m.p. (maanpinnan korkeus ruudussa E 10). Korkeudet on laskettu n. 100 metrin päässä Myllykosken rantaan kallioon hakatusta kiintopisteestä, jonka korkeuden Turun maanviljelysinsinööri on ilmoittanut 50.90 me~~tri~~kiksi.

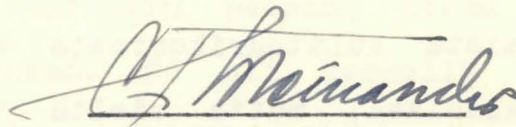
Kaivausalue II.

Varsinaista kulttuurikerrosta ei tavattu missään hiekkakuoppien laidoissa, mutta sieltä täältä löydettiin iskennäisiä ja palaneita luunmuruja (13773:38-41). Eniten niitä löytyi läntisen (Metsähallituksen) kuopan kaakkoislaidasta ja siinä avattiin toinen kaivausalue. Kaivettiin yhteensä n. 70 m². Alueella oli ainakin yksi liesikiveys, ruudussa N4 sekä sen vierusruuduissa. Se oli melko hajanainen ja kiviä oli vain yhdessä kerroksessa. Siihen liittyi n. 1 m² suuruinen nokialue. Kivien yläpinnat olivat 50.77 - 50.50 m y.m.p. Alimmat noenjäljet olivat 50.32 m korkealla. - Ruuduissa NO ja N1 oli myös hajanaista kiveystä, todennäköisesti lieden jäännöksiä. Niiden taso oli 50.84 - 50.72 m y.m.p.

Kulttuurikerrosta oli linoilla N ja O selvästi havaittavissa ja sitä ulottui n. 35 sm syvyyteen. Se oli likaisen punervaa ja erottui melko selvästi karkeammasta pohjasorasta. Ruuduissa P ja Q 4 ei enää ollut kulttuurimaata; kun myös löydöt loppuivat ruutu P 4:n yläosaan, saattaa olettaa, että asutuksen ranta on kulkenut siitä eli n. 50 - 50.5 m yli nykyisen merenpinnan.

Löytöjä (13773:10-37) oli runsaammin kuin alue I:ssa, mm. löytyi palasia ainakin kolmesta varhaiskampakeraamisesta saviastiasta. Ne edustavat tyylivaihe I:1:n ei kaikkein vanhinta astetta.

Helsingissä, lokakuun 22 päivänä 1955.

C. F. Meinander

Karjala, J. L., Kalela, Myllynummi
Kaivausalue I

18966

18967

18968

18969

Karjala J. l., Kalela, Myllynummi
Kaivausalue II

18963

18964

18965

Karjala J. L., Kalela, Myllyneummi.
Kaivausalue I

18961

18962

A 6 7 8 9 10 11

B

143 167 163 166 160 176 189

C

158 173 174 177 189 215

D

178 173 167 197 226 236 257

E

220 231 253 267 267 282 274

F

274

G

300

H

320

J

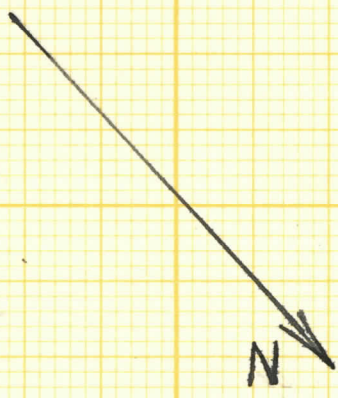
350

179°

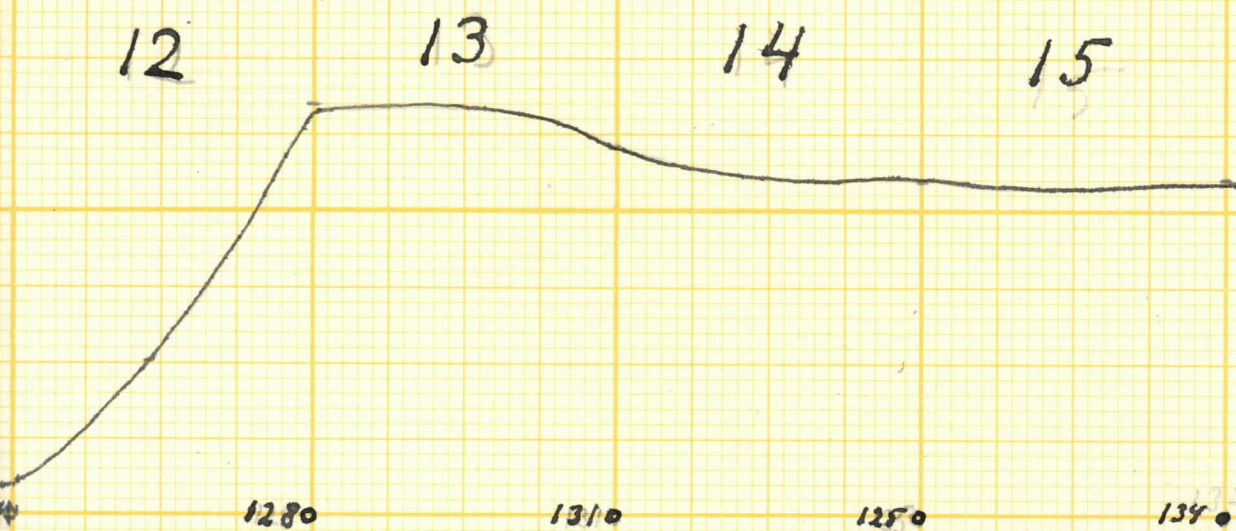
153°

Rakimaata

Hiihtä

Karjala Myllynummi

KARJALA T.I. KALELAN MYLLYNUMMI

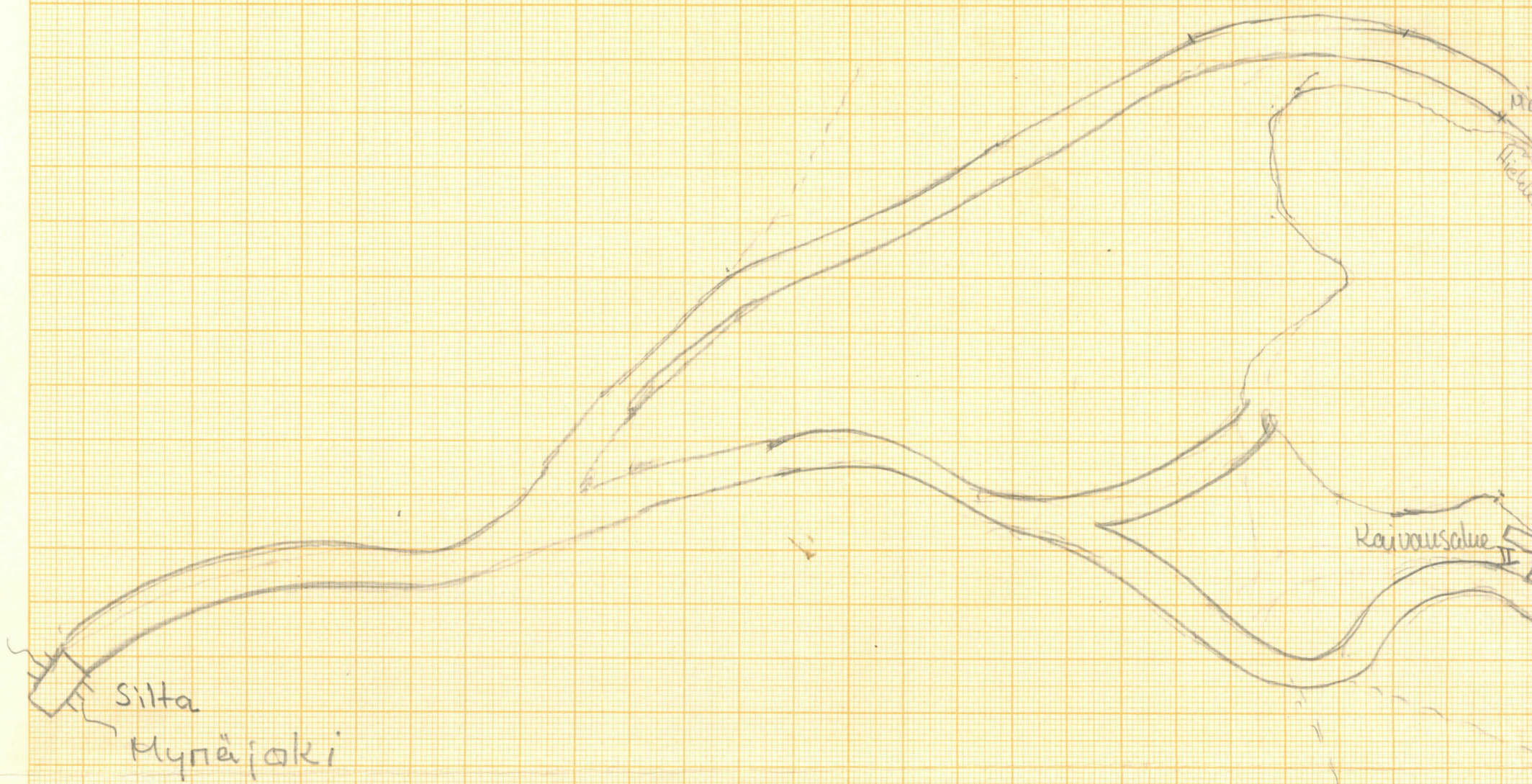
1:50. Alue I

7.6.55

KAV. 1955, C.F. Meinander

Korkeudet laskettu punnituskoneen ollessa

330 sm yli KF:n (50.90)

Karjala

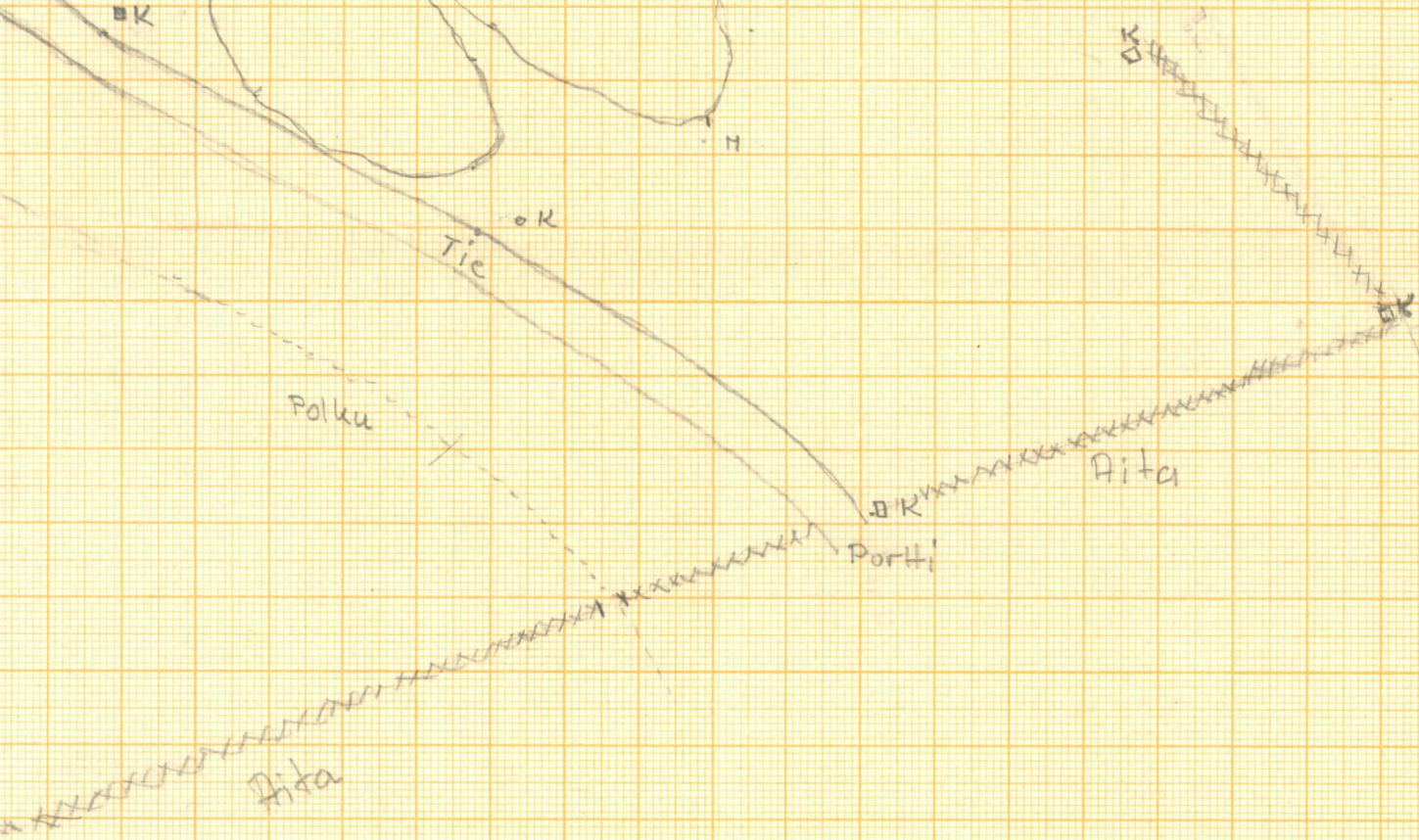
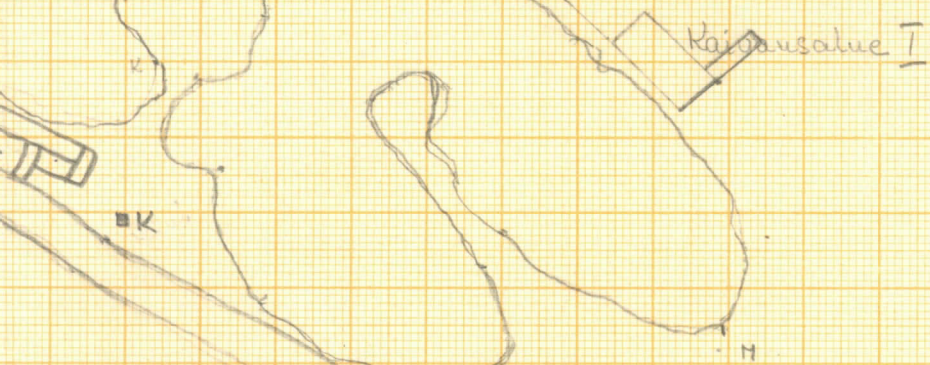
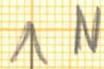
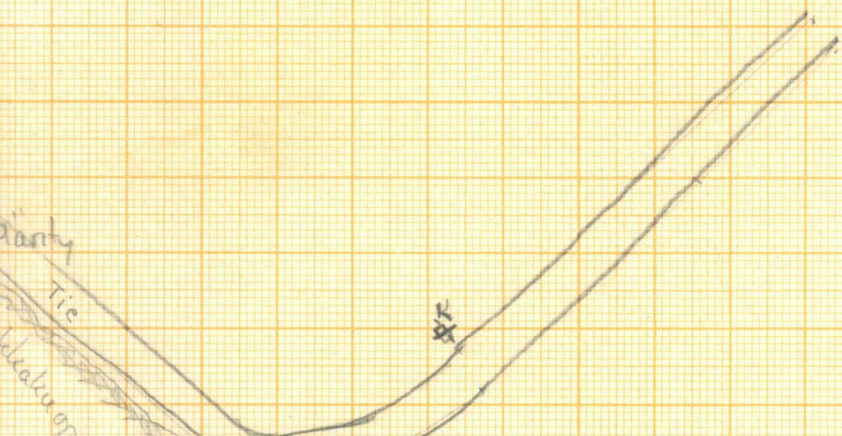
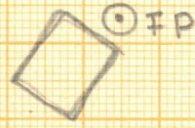
Kalelan Myllynummi

1955

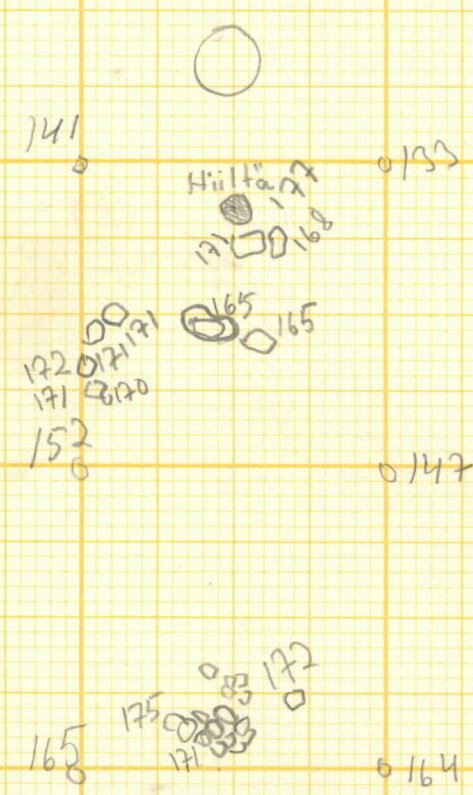
1:1000

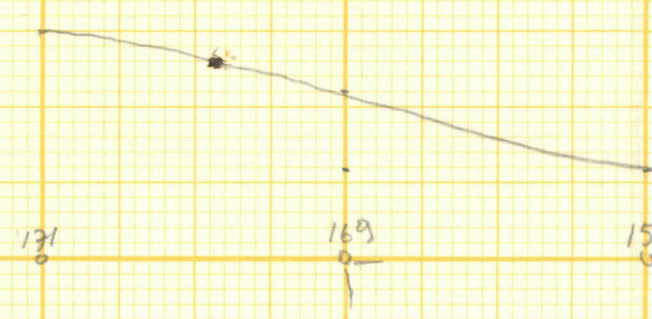
Oivaan talo

9 8

M

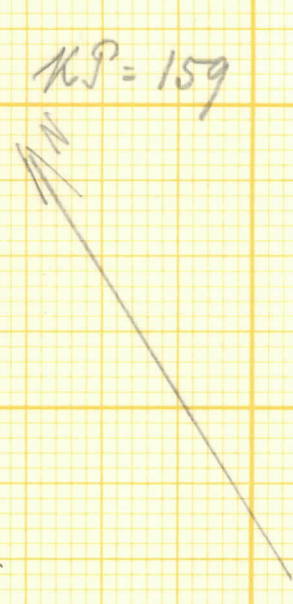
N

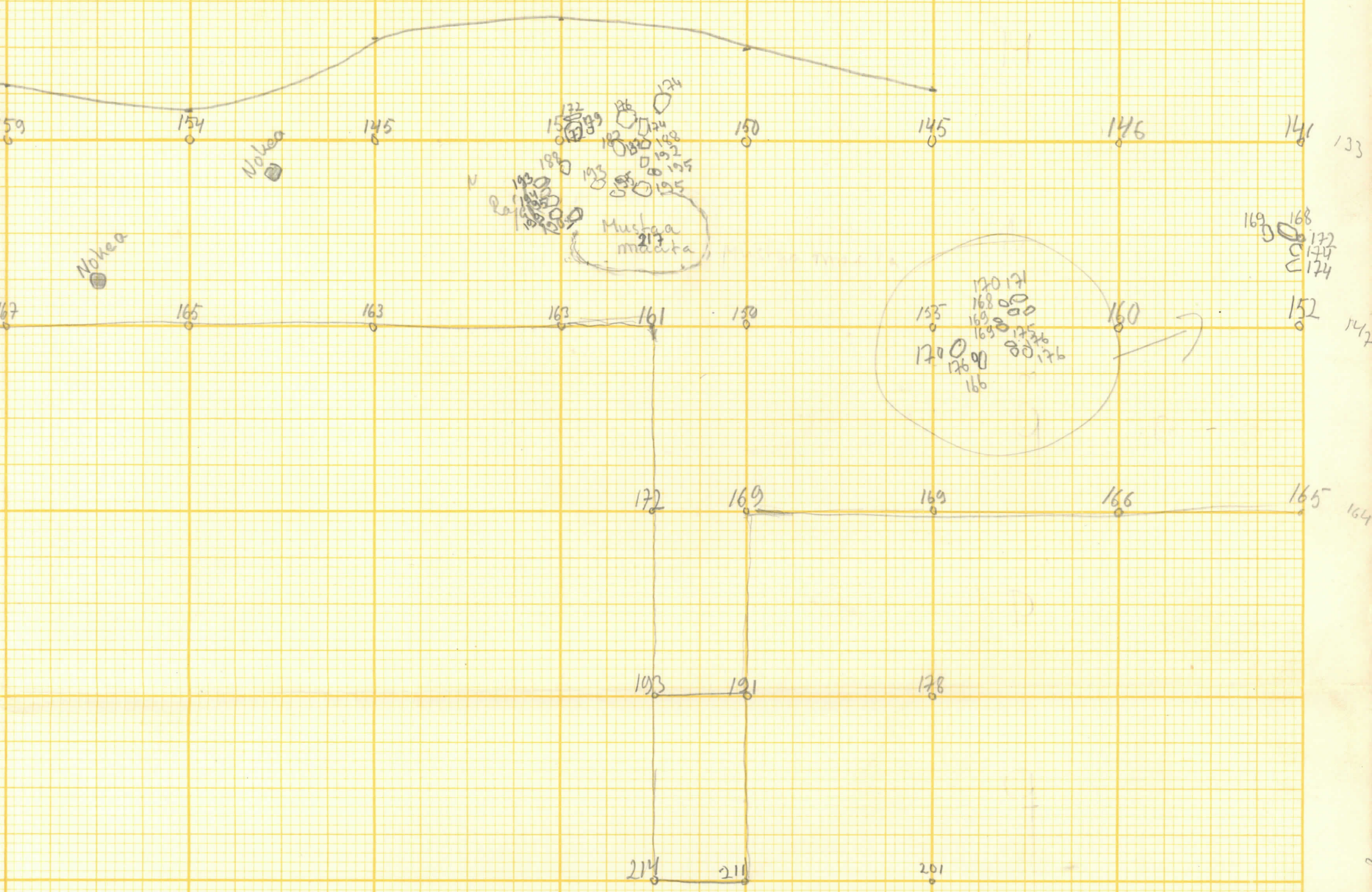
O

P

q

7 6 5 4 3 2 1

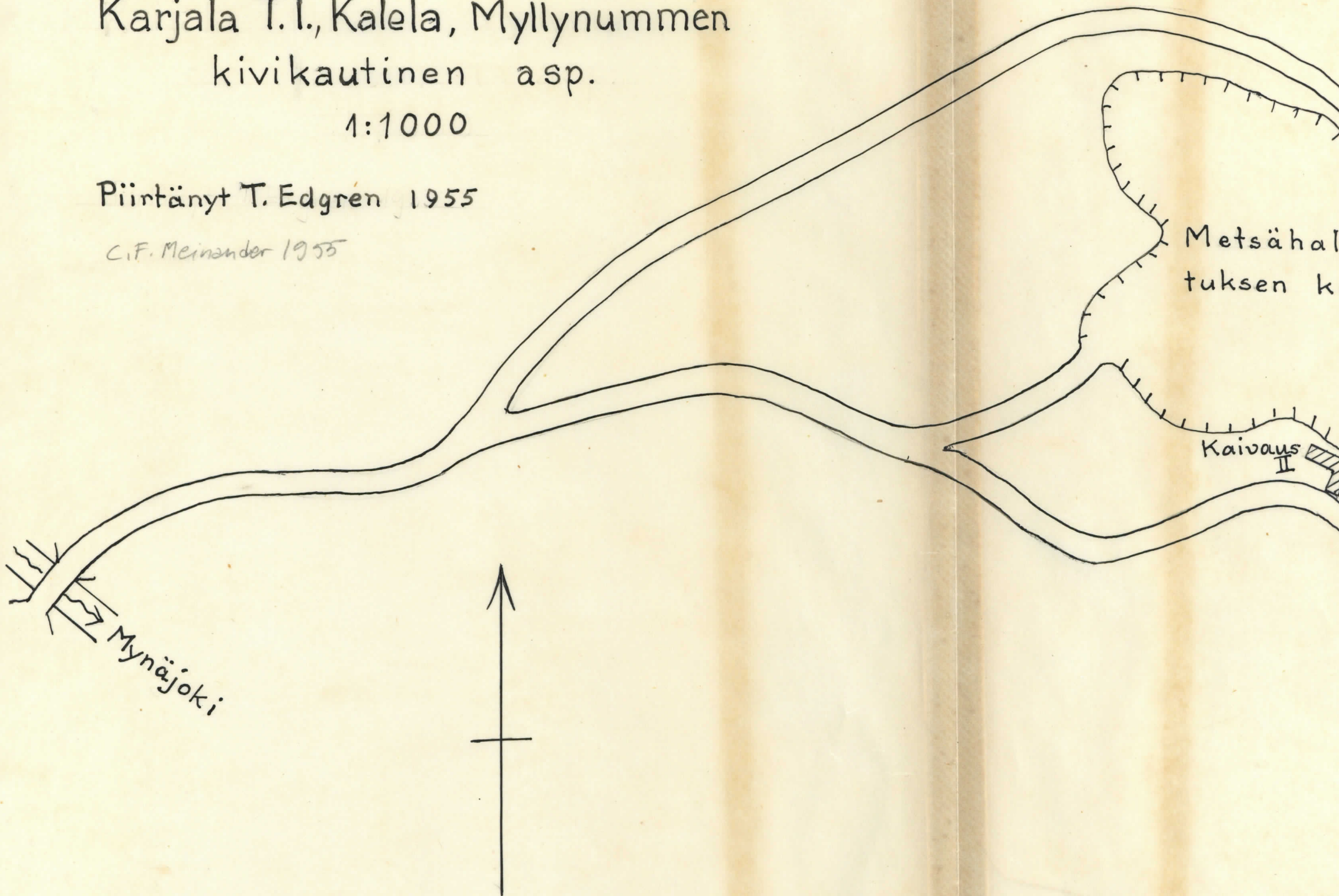
Karjala Kalela Myllyranni
Alue II

Karjala T.l., Kalela, Myllynummen
kivikautinen asp.

1:1000

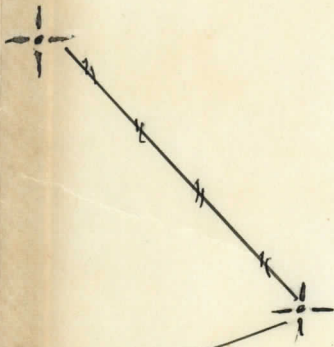
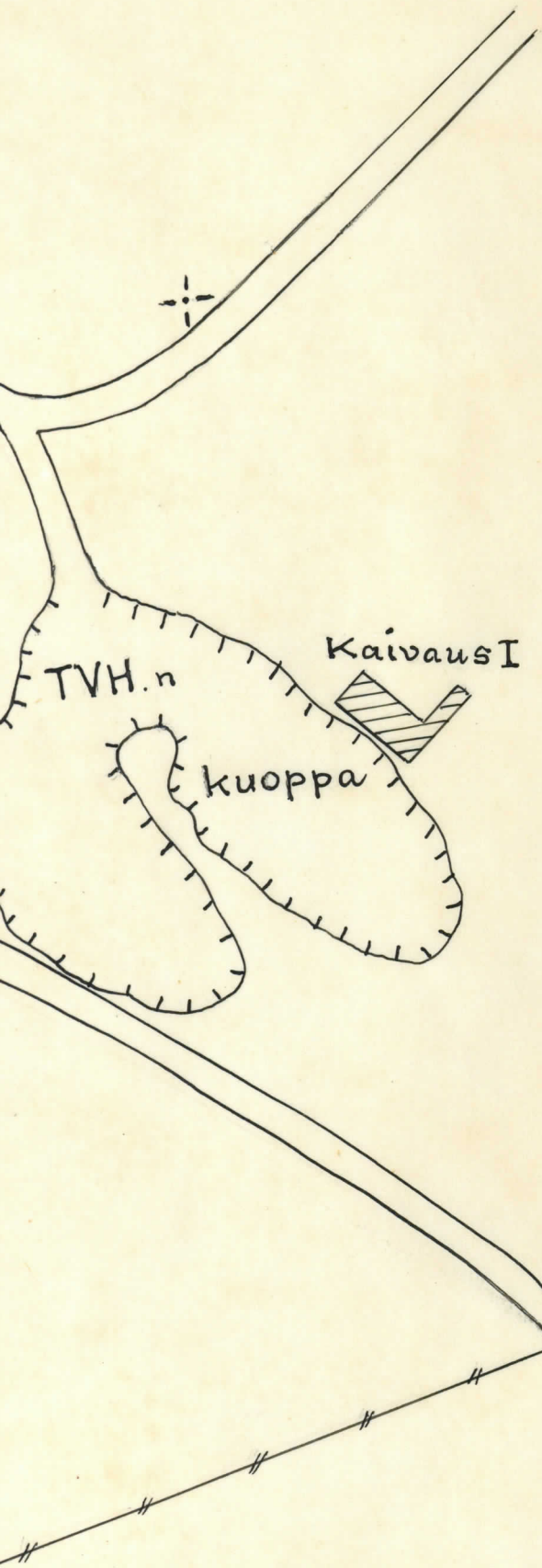
Piirtänyt T. Edgren 1955

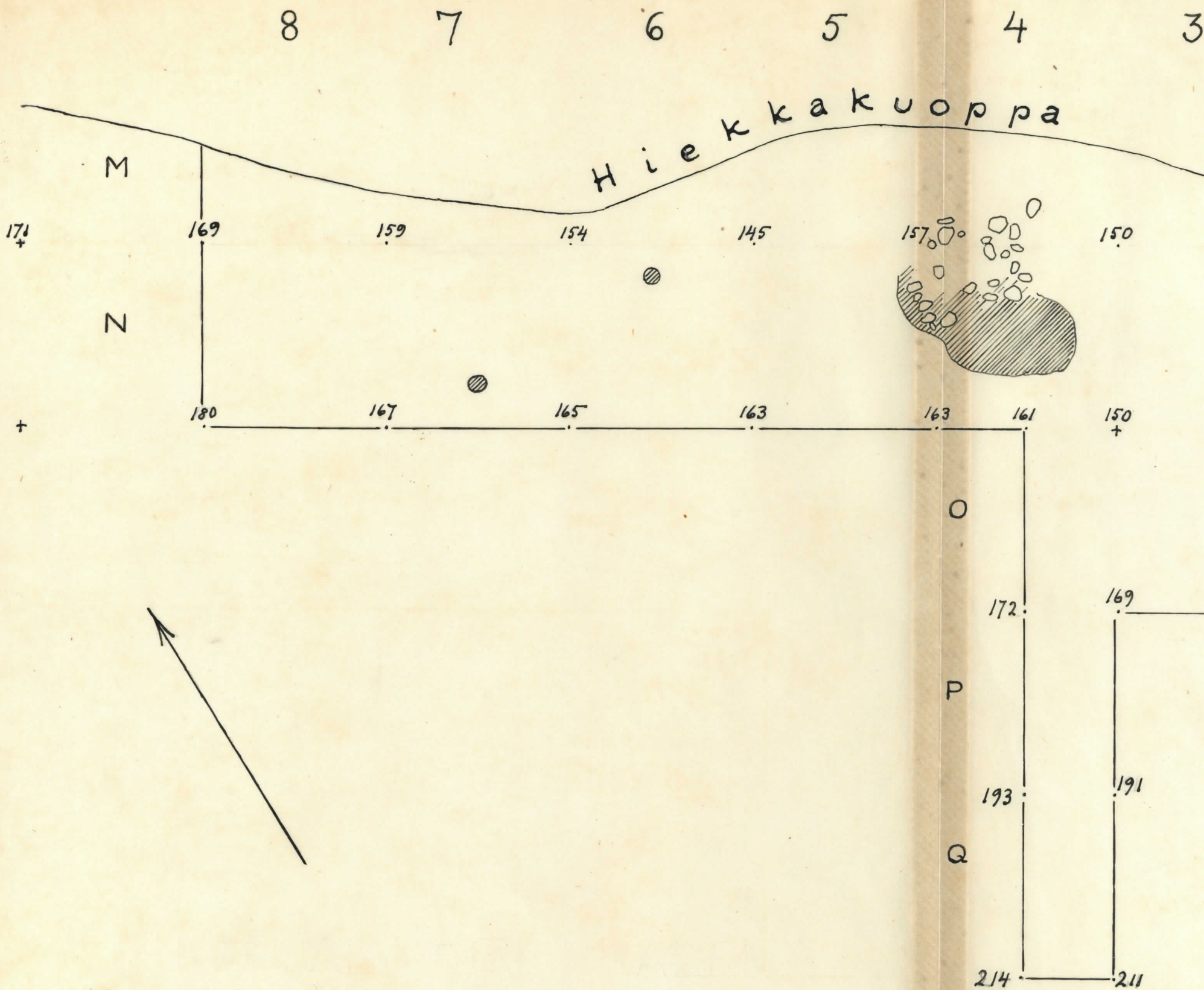
C.F. Meinander 1955

Mylly

⊙ KP 50.90

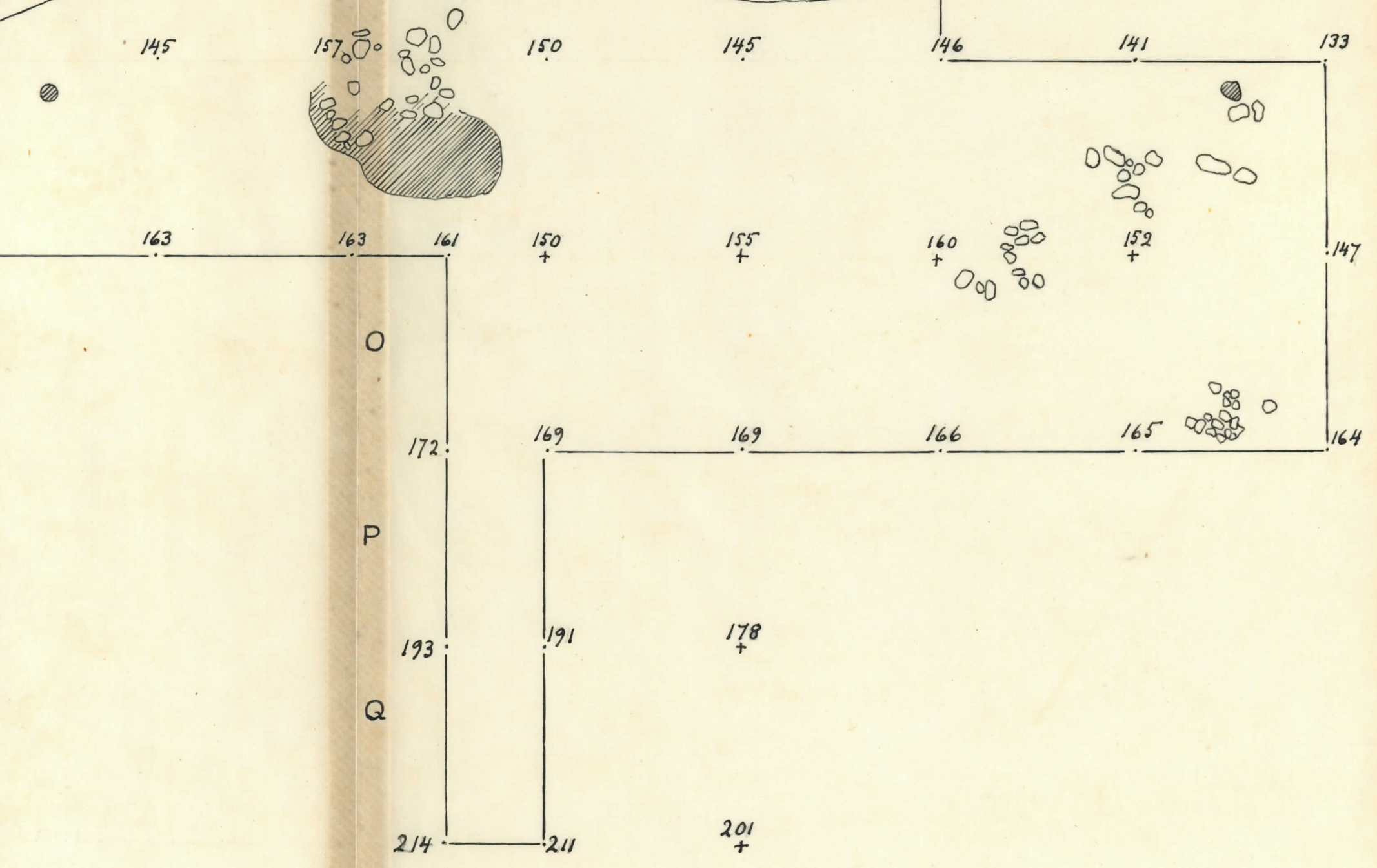
KARJALA T.I. KALELA.
 MYLLYNUMMEN KIVIK.ASP.

KAIVAUS II (1955) C.F. Meinander

Mittak. 1:50. Punnituskoneen korkeus 52.49 m y.m.p.

6 5 4 3 2 1 0

Hiekkakuoppa

nder

us 52.49 m ymp.